

ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH
przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji
w Czarnieckiej Górze

Załącznika Nr 1
Do Zarządzenia 12/2021
Dyrektora Zespołu Szkół Specjalnych
przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji
w Czarnieckiej Górze

**ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH
PRZY SCR W CZARNIECKIEJ GÓRZE**

**SZKOLNY ZESTAW
PROCEDUR
POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH
ZAGROŻENIA**

SPIS TREŚCI

I. Wstęp.....	4
II. Podstawa prawna.....	4
III. Warunki konieczne do stosowania procedur.....	5
IV. Zadania nauczycieli w zakresie zapewniania bezpieczeństwa uczniom.....	5
V. Procedury postępowania w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu uczniów.....	6
1. Zagrożenie pożarem, wybuchem i zatruciem.....	6
2. Obecność na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie.....	6
3. Uszkodzenie lub zniszczenie mienia szkolnego.....	7
4. Kradzieże na terenie szkoły.....	7
5. Niebezpieczne narzędzia, przedmioty i substancje w posiadaniu ucznia w szkole.....	8
6. Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia.....	8
7. Wypadek, któremu uległ uczeń podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw śródlekcyjnych.....	8
8. Procedury powiadamiania rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o trudnych sytuacjach wychowawczych.....	9
9. Przypadki palenia papierosów.....	9
10. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych.....	9
11. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.....	9
12. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.....	10
13. Akty przemocy i agresji w szkole.....	10
14. Cyberprzemoc -przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.....	11
15. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń multimedialnych na terenie szkoły.....	13
16. Procedury postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej ucznia przez nauczyciela.....	13
17. Procedury postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej nauczyciela przez ucznia.....	13
18. Procedura postępowania w sytuacji nieobecności ucznia na zajęciach.....	14
19. Procedury postępowania w przypadku próby samobójczej ucznia.....	15
20. Zachowanie w przypadku zamachu terrorystycznego.....	15

21. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego.....	18
22. Zasady postępowania po otrzymaniu podejrzanego przesyłki	19
23. Procedura współpracy z instytucjami zewnętrznymi.....	20
24. Postępowanie dyrektora, pedagoga szkolnego w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie placówki oświatowej.....	20
25. Informacja na temat telefonów alarmowych.....	21
26. Instytucje wspierające działania profilaktyczne szkoły.....	22

I. Wstęp.

Procedury i strategie opracowane zostały jako narzędzie efektywnego reagowania na trudne lub zaskakujące sytuacje wychowawcze, wobec których przyjęto czytelne zasady reagowania. Wypracowane procedury postępowania mają też na celu zwiększenie bezpieczeństwa w szkole oraz ułatwienie i ujednolicenie postępowania osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo uczniów.

W pracy szkolnej nauczyciele - wychowawcy napotykają sytuacje, które powodują dezorganizację procesu dydaktyczno - wychowawczego i nie posiadają jednoznacznych, prostych rozwiązań. Wpływają negatywnie na naukę uczniów, komplikują życie młodych ludzi, prowadząc do patologii lub zagrożeń takich jak: uzależnienia, agresja, przestępczość, nerwice, fobie szkolne itd. Mając na celu eliminowanie przyczyn i przejawów niewłaściwych zachowań, uczynienie oddziaływań wychowawczych bardziej skutecznymi i trafnymi, opracowano procedury postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo oraz krytycznych. Szczególny obowiązek reagowania na niepokojące sygnały i zachowania uczniów spoczywa na wszystkich pracownikach szkoły.

Podstawowym celem **procedur postępowania w przypadku zagrożenia**, jest pokazanie, jak skutecznie zarządzać kryzysem w szkole, czyli jak redukować czynniki mające wpływ na wzrost skutków destrukcyjnych oraz jak wzmacniać czynniki ochronne.

II. Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1915).
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1762).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969).
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2008 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.).
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
11. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 276).
12. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685).
13. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1882).
14. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.).

15. Uchwała nr 186/2006 Rady Ministrów z dnia 7 listopada 2006r. w sprawie działania administracji rządowej przeciwko przemocy w szkołach i placówkach.
16. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 z późn. zm.).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).
19. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1280).
20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604).
21. Zarządzenie Nr 18 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 maja 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich.
22. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 493 z późn. zm.).
23. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2095).

III. Warunki konieczne do stosowania procedur.

Zastosowanie procedur w sytuacjach trudnych lub krytycznych wymaga dobrego rozpoznania problemu, zdarzenia, wiedzy na temat ucznia i jego rodziny, rozpoznania motywów postępowania i zastosowania odpowiedniej procedury postępowania. Nauczyciele i wychowawcy mogą wspierać się pomocą nadzoru pedagogicznego, personelu medycznego, pracowników obsługi szkoły oraz liczyć na wsparcie Policji, poradni specjalistycznych.

Skuteczność zastosowania procedur wymaga dobrej współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia.

IV. Zadania nauczycieli i pracowników szkoły w zakresie zapewniania bezpieczeństwa uczniom.

1. Nauczyciel i każdy pracownik szkoły jest odpowiedzialny za życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów, nad którymi sprawuje opiekę podczas zajęć edukacyjnych organizowanych przez szkołę.
2. Nauczyciel i każdy pracownik szkoły jest zobowiązany skrupulatnie przestrzegać i stosować przepisy i zarządzenia odnośnie bhp i p/poż., a także odbywać wymagane szkolenia z tego zakresu.

3. Nauczyciel jest zobowiązany pełnić dyżur w godzinach i miejscach wyznaczonych przez dyrektora szkoły. W czasie dyżuru nauczyciel jest zobowiązany do przestrzegania Regulaminu dyżurów.
4. Nauczyciel i każdy pracownik szkoły obowiązany jest zapewnić właściwy nadzór i bezpieczeństwo uczniom biorącym udział w pracach na rzecz szkoły i środowiska. Prace mogą być wykonywane po zaopatrzeniu uczniów w odpowiedni do ich wykonywania sprzęt, urządzenia i środki ochrony indywidualnej.
5. Nauczyciel jest zobowiązany do niezwłocznego przerwania zajęć i wyprowadzenia z zagrożonych miejsc osoby powierzone opiece, jeżeli stan zagrożenia powstanie lub ujawni się w czasie zajęć.
6. Nauczyciel jest zobowiązany do zaznajamiania uczniów przed dopuszczeniem do zajęć przy urządzeniach technicznych z zasadami i metodami pracy zapewniającymi bezpieczeństwo i higienę pracy przy wykonywaniu czynności na stanowisku roboczym. Rozpoczęcie zajęć może nastąpić po sprawdzeniu i upewnieniu się przez prowadzącego zajęcia, iż stan urządzeń technicznych, nie stwarza zagrożeń dla bezpieczeństwa uczniów.
7. Nauczyciel jest zobowiązany do nierozpoczynania zajęć, jeżeli w pomieszczeniach lub innych miejscach, w których mają być prowadzone zajęcia stan znajdującego się wyposażenia stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa.
8. Nauczyciele zobowiązani są do przestrzegania ustalonych godzin rozpoczynania i kończenia zajęć edukacyjnych oraz respektowania prawa uczniów do pełnych przerw międzylekcyjnych.
9. Nauczyciel w trakcie prowadzonych zajęć ma obowiązek sprawdzić czy warunki do prowadzenia lekcji nie zagrażają bezpieczeństwu uczniów i nauczyciela. Jeżeli sala lekcyjna nie odpowiada warunkom bezpieczeństwa nauczyciel ma obowiązek zgłosić to do dyrektora szkoły celem usunięcia usterek. Do czasu naprawienia usterek nauczyciel ma prawo odmówić prowadzenia zajęć w danym miejscu.
10. Podczas zajęć nauczyciel nie może pozostawić uczniów bez żadnej opieki.
11. W razie stwierdzenia niedyspozycji ucznia, jeśli stan jego zdrowia pozwala, należy skierować go w towarzystwie drugiej osoby do personelu medycznego. Jeśli zaistnieje taka potrzeba udzielić mu pierwszej pomocy. Jeśli jest to nagły wypadek powiadomić personel medyczny i dyrektora szkoły.
12. Nauczyciel powinien kontrolować właściwą postawę uczniów w czasie zajęć, korygować zauważone błędy i dbać o czystość, ład i porządek podczas trwania lekcji i po jej zakończeniu.
13. Każdy pracownik odpowiada za bezpieczeństwo uczniów w szkole. Decyzją dyrektora szkoły może również w szczególnych przypadkach zostać przydzielony do opieki nad uczniami.

V. Procedury postępowania w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu uczniów.

1. Zagrożenie pożarem, wybuchem i zatruciem.

- 1) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia, ustala podstawowe okoliczności zagrożenia i ocenia wstępnie jego możliwe skutki.
- 2) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejmuje czynności mające na celu odizolowanie uczniów od źródła zagrożenia.

- 3) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły i personel medyczny.
- 4) Dalszy tok postępowania leży w kompetencji personelu medycznego.

2. Obecność na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie.

- 1) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził bezzasadny fakt przebywania osoby trzeciej w szkole prosi o opuszczenie jej terenu, a w przypadku odmowy zawiadamia dyrektora szkoły i personel medyczny.
- 2) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził niewłaściwe zachowanie osoby trzeciej przebywającej w szkole stosuje słowne upomnienie, a w przypadku braku reakcji prosi o opuszczenie jej terenu i zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły i personel medyczny.
- 3) Dalszy tok postępowania leży w kompetencji personelu medycznego.

3. Uszkodzenie lub zniszczenie mienia szkolnego.

- 1) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia podejmuje interwencję mającą na celu powstrzymanie dalszych działań sprawców, a następnie powiadamia dyrektora szkoły.
- 2) W przypadku braku ustalenia sprawcy, osoba stwierdzająca uszkodzenie mienia ustala podstawowe okoliczności zdarzenia, a następnie informuje dyrektora szkoły.
- 3) Wychowawca, a w przypadku jego nieobecności inny nauczyciel przeprowadza rozmowę dyscyplinującą ze sprawcą zdarzenia, ustala sposób jego ukarania.
- 4) Dyrektor szkoły powiadamia pracowników ŚCR w celu dokonania oceny szkód i strat materialnych.
- 5) Dyrektor szkoły w porozumieniu z personelem medycznym powiadamia rodziców sprawcy zdarzenia o jego przebiegu oraz konsekwencjach wychowawczych i finansowych.
- 6) Dyrektor szkoły ustala z rodzicami sposób i termin naprawienia wyrządzonych szkód.
- 7) Jeśli szkoda nie zostanie naprawiona w ustalonym terminie, Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o wszczęciu procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawcy.
- 8) Na sprawcę nakłada się karę wg Statutu szkoły.

4. Kradzieże na terenie szkoły.

- 1) Nauczyciel, po otrzymaniu informacji od ucznia o kradzieży, przeprowadza z poszkodowanym i świadkami rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
- 2) Nauczyciel podejmuje działania zmierzające do zwrotu skradzionego mienia poszkodowanemu, z wyłączeniem jednak przeszukania domniemanego sprawcy.
- 3) Nauczyciel, który podjął wstępną interwencję, przekazuje informację o zdarzeniu dyrektorowi szkoły.
- 4) Dyrektor szkoły, jeżeli istnieje taka konieczność, powiadamia personel medyczny i kontynuuje wyjaśnianie okoliczności zdarzenia.

- 5) W sytuacji ujawnienia sprawcy, dyrektor przeprowadza rozmowę ze sprawcą zdarzenia oraz jego rodzicami. Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, ustalenie formy i terminu zwrotu skradzionego mienia oraz sposób ukarania sprawcy.
- 6) Na sprawcę nakłada się karę wg Statutu szkoły.
- 7) W przypadku nie ustalenia sprawcy dyrektor szkoły dąży do polubownego zakończenia sprawy.
- 8) Dyrektor przeprowadza rozmowę z poszkodowanym i jego rodzicami przekazując ustalenia podjęte podczas spotkania ze sprawcą i jego rodzicami.
- 9) W uzasadnionym przypadku dyrektor szkoły podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji. O tym fakcie informują rodziców poszkodowanego i sprawcy.

Postanowienia dodatkowe

- 1) Nauczyciel informuje uczniów oraz rodziców, że wartościowe przedmioty nie powinny być przynoszone do szkoły.
- 2) Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginione lub uszkodzone przedmioty wartościowe, np. telefony komórkowe, biżuterię, odtwarzacze MP3 i MP4, pieniądze, urządzenia teleinformatyczne, itp.

5. Niebezpieczne narzędzia, przedmioty i substancje w posiadaniu ucznia w szkole.

Za przedmioty niebezpieczne uważa się: scyzoryki i noże, duże metalowe sygnety, łańcuchy, szpikulce, kije, lasery, gaz, straszaki broni, pałki gumowe lub plastikowe oraz inne niebezpieczne przedmioty, substancje chemiczne łatwopalne, wybuchowe i żrące, narkotyki, alkohol, nikotynę, leki psychotropowe, tzw. „dopalacze”.

- 1) Nauczyciel, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego narzędzia lub substancji, nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu i podejmuje działanie zmierzające do jego zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot przed dostępem innych uczniów).
- 2) Jeżeli uczeń nie chce oddać przedmiotu lub substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia dyrektora szkoły, ten zaś personel medyczny i rodziców ucznia, a w uzasadnionych sytuacjach policję.
- 3) Nauczyciel odbiera niebezpieczny przedmiot, przeprowadza rozmowę z uczniem i powiadamia rodziców, wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie oraz informując o sposobie ukarania.
- 4) Jeżeli jest to prawnie możliwe, nauczyciel oddaje przedmiot rodzicom.
- 5) W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to substancja psychoaktywna, lub przedmiot zagrażający zdrowiu i życiu, dyrektor szkoły wzywa policję.

6. Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia.

Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia: gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia.

- 1) Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i poprzez innego nauczyciela lub wyznaczonego ucznia wzywa personel medyczny.

- 2) Personel medyczny określa stan zdrowia ucznia i w razie konieczności zwalnia go z zajęć lekcyjnych.

7. Wypadek, któremu uległ uczeń podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw śródlekcyjnych.

Wypadek ucznia: nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawiania ucznia pod opieką szkoły: na terenie szkoły lub poza terenem szkoły (wyjścia pod opieką nauczycieli, itp.)

- 1) Nauczyciel wzywa personel medyczny i powiadamia dyrektora szkoły, w razie potrzeby zostaje wezwane pogotowie ratunkowe.
- 2) Personel medyczny podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu z poszkodowanym uczniem.

8. Procedury powiadamiania rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o trudnych sytuacjach wychowawczych.

- 1) Wychowawca klasy, po rozmowie z dyrektorem szkoły powiadamia personel medyczny o trudnych sytuacjach wychowawczych.
- 2) Wychowawca klasy, po rozmowie z dyrektorem szkoły powiadamia telefonicznie lub osobiście rodziców o trudnych sytuacjach wychowawczych, korzystając z danych osobowych, którymi dysponuje personel medyczny.
- 3) Wychowawca sporządza notatkę służbową w Księdze raportów.

9. Przypadki palenia papierosów.

- 1) Nauczyciel zobowiązany jest powiadomić o tym fakcie wychowawcę klasy oraz dyrektora szkoły.
- 2) Wychowawca klasy informuje telefonicznie o zdarzeniu rodziców ucznia.
- 3) Uczeń przyłapany na paleniu papierosów otrzymuje uwagę odnotowaną w Księdze raportów.
- 4) Wychowawca klasy informuje o zdarzeniu personel medyczny.
- 5) Wychowawca klasy prowadzi działania profilaktyczne w zakresie palenia papierosów (pogadanki na lekcjach wychowawczych na temat szkodliwości nikotyny, sposobów radzenia sobie ze stresem, pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych).

10. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych:

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych powinien podjąć następujące kroki:

- 1) Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.

- 2) Powiadamia personel medyczny w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia.
- 3) Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły.
- 4) Dalszy tok postępowania leży w kompetencji personelu medycznego.

11. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

- 1) Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
- 2) Próbuje ustalić – o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych – do kogo należy znaleziona substancja.
- 3) Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu personel medyczny i dyrektora szkoły, który wzywa policję.
- 4) Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

12. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

- 1) Nauczyciel w obecności innej osoby (nauczyciel, personel medyczny, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość teczki oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
- 2) O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły i personel medyczny.
- 3) W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję.
- 4) Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel odpowiednio ją zabezpiecza do czasu przyjazdu policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję.
- 5) Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
- 6) Po przyjeździe policji dyrektor niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

13. Akty przemocy i agresji w szkole.

Zdarzenia i zachowania agresywne:

- groźby i zastraszanie,
- naruszenie godności osobistej (ubliżanie, wyszydzanie, rozpowszechnianie kłamstw słownie lub w internecie, obraźliwe napisy, ośmieszanie, obmawianie, manipulacja związkami przyjaźni; naruszenie nietykalności cielesnej poprzez uderzenie, kopnięcie, popychanie, przewrócenie itp.
- rozboje i wyłudzenia.

1) Postępowanie, gdy stronami zdarzenia są uczniowie:

- nauczyciel stara się doprowadzić do przerwania incydentu, w razie potrzeby wzywa pomoc lub udziela pomocy poszkodowanym,
- powiadamia personel medyczny,
- nauczyciel izoluje sprawcę czynu, pozostawiając go pod opieką innego nauczyciela,
- nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły,
- dyrektor, w razie potrzeby, powiadamia rodziców uczniów biorących udział w zdarzeniu oraz policję,
- dyrektor ustala okoliczności i świadków zdarzenia oraz zabezpiecza ewentualne ślady i dowody,
- na uczniów nakłada się karę wg Statutu szkoły.

2) Postępowanie, gdy stronami zdarzenia są nauczyciel i uczeń:

- nauczyciel pozostawia ucznia (sprawcę czynu) pod opieką innego nauczyciela,
- nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, który informuje personel medyczny i rodziców ucznia (uczestnika zajęcia),
- w przypadku odmówienia współpracy rodziców lub niemożności skontaktowania się z nimi dyrektor powiadamia policję,
- dyrektor ustala okoliczności i świadków zdarzenia, zabezpiecza ewentualne dowody w celu przekazania ich policji,
- w przypadku, kiedy uczeń ma ukończone 17 lat, zawieszają się wykonywanie wyżej wymienionych procedur i wzywa policję.

3) Postępowanie, gdy stronami zdarzenia są nauczyciel i rodzic:

- nauczyciel przerywa stan zagrożenia,
- nauczyciel prosi o obecność innego nauczyciela - świadka,
- nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły,
- dyrektor ustala okoliczności i świadków zdarzenia i powiadamia policję, jeśli zdarzenie ma charakter drastyczny (czynna napaść).

14. Cyberprzemoc -przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

1) Sytuacje cyberprzemocy:

- Przemoc werbalna w sieci-wulgarne wyzywanie, poniżanie, nękanie, ośmieszanie, straszenie, szantaż.
- Rejestrowanie filmów i zdjęć wbrew woli.

- Publikowanie i rozsyłanie w sieci filmów, zdjęć i informacji ośmieszających, kompromitujących
- Podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli i działanie na jego niekorzyść.

2) Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.

Osobą zgłaszającą fakt może być poszkodowany uczeń, jego rodzic, inni uczniowie, świadkowie zdarzenia, nauczyciele. Niezależnie od tego, kto zgłasza przypadek, procedura interwencyjna powinna obejmować:

- udzielenie wsparcia ofierze przemocy,
- zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia,
- wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia.

3) Ustalenie okoliczności zdarzenia

- Nauczyciel posiadający wiedzę o zajściu powiadamia wychowawcę klasy, który informuje o zajściu dyrektora szkoły i personel medyczny.
- Dyrektor szkoły, wspólnie z wychowawcą oraz personelem medycznym, dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie.
- W przypadku złamania prawa np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp. należy bezwzględnie skontaktować się z policją. Zgłoszenia dokonuje dyrektor szkoły.

4) Procedura reagowania wobec sprawcy przemocy

- Wychowawca powinien przeprowadzić rozmowę z uczniem-sprawcą przemocy. Jeżeli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym osobno.
- Nie należy konfrontować sprawcy i ofiar cyberprzemocy.
- Należy powiadomić rodziców sprawcy.

5) Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy przemocy.

Podjmując decyzję o udzieleniu kary należy wziąć pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody-czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom, określa to rozmiar upokorzenia jakiego doznała ofiara,
- czas trwania prześladowania- czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent,
- świadomość popełnionego czynu-czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę,
- motywację sprawcy-należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doznane prześladowanie,
- rodzaj rozpowszechnionego materiału.

6) Reagowanie wobec ofiar cyberprzemocy.

- udzielanie wsparcia psychicznego,
- udzielenie porady w celu kolejnych przypadków cyberprzemocy,
- po zakończeniu interwencji należy sprawdzić, czy wobec ucznia nie są stosowane dalsze działania odwetowe ze strony sprawcy.

7) Działania wobec świadków zgłaszających zdarzenie.

- nie należy upubliczniać udziału świadków w sprawie.
- należy mieć na uwadze bezpieczeństwo świadka i nie narażać go na odwet ze strony sprawcy cyberprzemocy,
- niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą jako metody wyjaśnienia sprawy.

8) Sporządzanie dokumentacji z zajęcia

- notatkę o zajściu należy sporządzić w Księdze raportów
- jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je włączyć do dokumentacji.

15. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń multimedialnych na terenie szkoły.

- 1) Podczas zajęć edukacyjnych obowiązuje zakaz używania telefonów komórkowych (aparaty powinny być wyłączone lub wyciszone i schowane).
- 2) Uczeń może używać telefonu w czasie lekcji tylko po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem lub na jego prośbę.
- 3) Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu lub innego nośnika jest zabronione.
- 4) Uczeń zobowiązany jest do pilnowania swojego telefonu. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zgubienie lub uszkodzenie aparatu w trakcie lekcji oraz innych zajęć, a także w czasie wyjścia poza teren szkoły.
- 5) Nie wolno nagrywać przebiegu lekcji oraz robić zdjęć w jej trakcie bez zgody nauczyciela. Dotyczy to nagrań zarówno z telefonu, jak i innych urządzeń multimedialnych.
- 6) Gdy uczeń odmawia oddania urządzenia i nadal utrudnia prowadzenie lekcji, nauczyciel kieruje ucznia na rozmowę z dyrektorem szkoły.
- 7) Na ucznia nakłada się karę wg Statutu szkoły.

16. Procedury postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej ucznia przez nauczyciela.

W przypadku uchybienia przez nauczyciela obowiązków wynikających z art. 6 Karty Nauczyciela, a w rezultacie naruszenia godności osobistej ucznia, prowadzi się wewnątrzszkolne postępowanie wyjaśniające.

- 1) Dyrektor szkoły zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem, uczniem, rodzicem (prawnym opiekunem).
- 2) Włącza w rozmowę wyjaśniającą wychowawcę klasy.
- 3) Po ustaleniu stanu faktycznego i stwierdzeniu, że nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, dyrektor ma prawo zastosować wobec nauczyciela konsekwencje w postaci:
 - a) upomnienia ustnego (przy pierwszym zdarzeniu),
 - b) upomnienia pisemnego (przy powtórnym zdarzeniu),
 - c) zawiadomienia rzecznika dyscyplinarnego.
- 4) Po czynnościach wyjaśniających, stwierdzających, że nie nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, postępowanie zostaje zakończone, o czym zostają poinformowani zainteresowani.

5) W przypadku ewidentnego naruszenia godności osobistej ucznia, dyrektor szkoły niezwłocznie wszczyna procedurę postępowania zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi bez prowadzenia wyżej przedstawionego postępowania.

17. Procedury postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej nauczyciela przez ucznia.

W przypadku naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia prowadzi się wewnątrzszkolne postępowanie wyjaśniające.

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela/pracownika szkoły uznajemy:

- a) lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec ww. wyrażone w słowach lub gestach;
- b) prowokacje pod adresem ww. wyrażone w słowach lub gestach;
- c) nagrywanie/ fotografowanie ww. bez ich zgody i wiedzy;
- d) naruszenie ich prywatności i własności prywatnej;
- e) użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej;
- f) pomówienia i oszczerstwa wobec ww. pracowników;
- g) naruszenie ich nietykalności osobistej.

1) Dyrektor szkoły zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem lub innym pracownikiem szkoły, uczniem, rodzicem/opiekunem prawnym.

2) Włącza w rozmowę wyjaśniającą wychowawcę klasy.

3) Po ustaleniu stanu faktycznego i stwierdzeniu, że nastąpiło naruszenie godności osobistej pracownika szkoły, dyrektor ma prawo zastosować wobec ucznia konsekwencje w postaci:

- a) upomnienia wychowawcy klasy/wychowawcy grupy;
- b) wpisu uwagi do dziennika, Księgi Raportów;
- c) upomnienia lub nagany dyrektora;
- d) obniżenia oceny zachowania zgodnie z WSO;
- e) powiadomienia szkoły macierzystej o zaistniałym zdarzeniu i udzielonej karze;
- f) powiadomienia personelu medycznego o zaistniałym zdarzeniu, co może skutkować wydaleniem z ŚCR.

4) Po czynnościach wyjaśniających, stwierdzających, że nastąpiło naruszenie godności osobistej pracownika szkoły, postępowanie zostaje zakończone, o czym zostają poinformowani zainteresowani.

5) Jeżeli postępowanie wewnątrzszkolne potwierdza powtarzające się wielokrotnie naruszenie godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły, dyrektor ma prawo: wystąpić do policji, Wydziału Spraw Nieletnich lub Sądu Rodzinnego o rozpoznanie sytuacji rodzinnej ucznia.

18. Procedura postępowania w sytuacji nieobecności ucznia na zajęciach.

1) Zasady egzekwowania obowiązku szkolnego.

- a) uczeń w czasie pobytu w Zespole Szkół Specjalnych realizuje obowiązek szkolny, zgodnie z dokumentacją dostarczoną ze szkoły macierzystej;
- b) uczeń, który nie realizuje treści programowych z danego przedmiotu jest zobowiązany uczestniczyć w zajęciach opiekuńczo – wychowawczych w ZPZW;

- c) w sytuacji, gdy uczeń nie realizuje obowiązku szkolnego, nauczyciel – wychowawca kontaktuje się z personelem medycznym w celu ustalenia przyczyn nieobecności;
 - d) w sytuacji, gdy uczeń nadal nie realizuje obowiązku szkolnego, nauczyciel – wychowawca zgłasza ten fakt dyrektorowi szkoły, który powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia;
 - e) w sytuacji, gdy zostaną wyczerpane powyższe możliwości dyrektor szkoły powiadamia szkołę macierzystą, że uczeń nie realizuje obowiązku szkolnego.
- 2) Zasady usprawiedliwiania nieobecności uczniów.
- a) usprawiedliwiania nieobecności uczniów dokonuje wychowawca klasy;
 - b) nauczyciel prowadzący lekcje ma obowiązek sprawdzania nieobecności uczniów i dokonywania stosownych zapisów w dziennikach zajęć lekcyjnych stosując odpowiednie znaki:
 - I – uczeń nieobecny
 - S – uczeń spóźniony
 - + - nieobecność usprawiedliwiona
 - R – uczeń uczestniczy w ćwiczeniach rehabilitacyjnych
 - B – uczeń uczestniczy w zajęciach na basenie
 - M – uczeń zwolniony przez personel medyczny
 - F – uczeń zwolniony z powodu ferii w szkole macierzystej
 - O – uczeń zwolniony przez rodziców/opiekunów prawnych
 - N – uczeń zwolniony jest z danych zajęć edukacyjnych (np. religia, język nowożytny).
 - c) Każdy nauczyciel kontroluje nieobecności uczniów i w przypadku często powtarzającej się absencji ucznia na swoim przedmiocie, powiadamia o tym fakcie wychowawcę klasy. Wychowawca podejmuje odpowiednie działania.
- 3) Zasady zwalniania uczniów z zajęć edukacyjnych.
- a) zwolnienie ucznia z danej lekcji może nastąpić;
 - z powodu ćwiczeń rehabilitacyjnych lub zajęć na basenie;
 - na wniosek personelu medycznego;
 - na wniosek rodziców/opiekunów prawnych.
 - b) dopuszcza się zwolnienie ucznia z zajęć edukacyjnych w przypadku odwiedzin rodziców/ opiekunów prawnych lub najbliższej rodziny.

19. Procedury postępowania w przypadku próby samobójczej ucznia.

Jeśli zaistnieje realne zagrożenie zaistnienia próby samobójczej ucznia, należy podjąć następujące czynności:

- 1) Nie pozostawiać ucznia znajdującego się w kryzysie bez opieki i próbować przeprowadzić go w bezpieczne, ustronne miejsce.
- 2) O zaistniałej sytuacji powiadomić dyrektora szkoły i personel medyczny.
- 3) Dalszy tok postępowania leży w kompetencji personelu medycznego.

20. Zachowanie w przypadku zamachu terrorystycznego.

1. Symptomy wystąpienia zagrożenia.

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

2. Zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób,
- pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp.,
- osoby wyglądające na obcokrajowców,
- osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,
- samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).

Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.

O swoich spostrzeżeniach należy zawiadomić dyrektora szkoły, który informuje policję.

Uwagi:

- 1) Pomyśl, którędy można się ewakuować w pośpiechu z budynku. Zapamiętaj, gdzie znajdują się klatki schodowe i wyjścia ewakuacyjne.
- 2) Zwróć uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte, zrzucone lub zniszczone podczas wybuchu. Zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia.
- 3) Należy również pamiętać o tym, aby nie przyjmować od obcych osób żadnych pakunków oraz nie pozostawiać bagażu bez opieki.
- 4) Jeżeli jesteś osobą, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinieneś ten fakt zgłosić dyrektorowi szkoły i personelowi medycznemu. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
- 5) Zawiadamiając policję należy podać następujące informacje:
 - rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot),
 - treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego; numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia,
 - adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
 - wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

3. Zasady postępowania w trakcie operacji antyterrorystycznej

- staraj się zachować spokój,
- nie uciekaj z miejsca zdarzenia,
- nie wykonuj gwałtownych ruchów,
- połóż się na podłodze, spróbuj znaleźć najbliższą osłonę, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy,
- wykonuj polecenia funkcjonariuszy jednostki antyterrorystycznej;
- nie próbuj pomagać, nie atakuj terrorystów,
- nie pocieraj oczu w wypadku użycia granatów łzawiących,

- pamiętaj, że do czasu potwierdzenia twojej tożsamości możesz być traktowany jak potencjalny terrorysta.

4. Zasady postępowania w sytuacji zakładniczej:

- gdy usłyszysz strzały – nie uciekaj, ale jeśli to możliwe spróbuj się schować za najbliższą osłoną,
- nie stawiaj oporu,
- bądź opanowany – myśl pozytywnie,
- nie odwracaj się tyłem do terrorystów,
- nie zwracaj na siebie uwagi terrorystów,
- nie dyskutuj z terrorystami odpowiadaj po dłuższym namyśle,
- nie wykonuj poleceń terrorystów w sposób gwałtowny,
- nie patrz terrorystom w oczy to może wzbudzić ich agresję,
- staraj się dyskretnie obserwować i zapamiętać jak najwięcej szczegółów.

5. Zasady jak zareagować, podczas działań aktywnego-strzelca zamachowca? (z ang. Active Shooter)

Charakterystyka aktywnego-strzelca:

- Często używa broni palnej krótkiej, na którą posiada zezwolenie. Oprócz broni palnej może również używać siekiery, noża itp.
- Ze względu na brak jednoznacznych motywów (finansowych, personalnych itp.) aktywny zabójca nie formułuje żądań, które warunkują rozpoczęcie bądź zaprzestanie działania. Stąd negocjacje w jego przypadku najczęściej nie mają zastosowania.
- Zabójca zazwyczaj działa krótko i efektywnie. Wybiera wejścia lub wyjścia z budynków dużych instytucji, duże sale, boiska szkolne, centra handlowe, miejsca niechronione lub słabo chronione z szybkim i relatywnie łatwym dostępem.

Reakcja na taki atak, np. w placówce szkolnej powinna być podporządkowana zasadzie „uciekaj, schowaj się, walcz”

Co robić by zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym?

Podczas strzelaniny istnieją 3 opcje:

1) **Wyprowadzenie (ewakuacja)** uczniów w sposób bezpieczny poza teren obiektu. Gdy istnieje droga ucieczki, należy podjąć próbę opuszczenia lokalu! Gdy zdecydujesz się uciec upewnij się, że:

- masz plan ucieczki i zachowaj spokój,
- podejmij ewakuację niezależnie od tego, czy inni podejmą ją razem z Tobą,
- zostaw wszystkie swoje rzeczy oraz pozbądź się obuwia, które może przeszkadzać w ucieczce (obcasy, klapki),
- jeśli to możliwe, pomóż innym, ale nigdy na własne ryzyko,
- nie przenoś rannych.

Gdy funkcjonariuszy służb lub ratowników medycznych nie ma jeszcze na miejscu, a Ty znalazłeś się w bezpiecznej lokalizacji, zadzwoń na numer **112**. Dostarcz możliwie jak najwięcej informacji podczas rozmowy telefonicznej, takich jak: ewentualna lokalizacja strzelca i ilość osób rannych

2) Ukryj się: Jeśli ewakuacja jest niemożliwa, musisz znaleźć miejsce do ukrycia się – takie by prawdopodobieństwo odnalezienia Cię przez zamachowca było jak najmniejsze. Wyłącz dźwięki we wszystkich posiadanych przy sobie urządzeniach (telefon komórkowy, etc.) by uniknąć zwrócenia na siebie uwagi.

Miejsca do ukrycia się, jakie należy rozważyć:

- z dala pola widzenia zamachowca,
- lokalizacja, która w przypadku strzelaniny zapewni Ci bezpieczeństwo, np. pomieszczenia z zamkniętymi drzwiami,
- spróbuj ukryć w miejscu, które daje dalsze możliwości ruchu.

Aby zapobiec przedostaniu się strzelca-zamachowca do miejsca Twojej kryjówki zamknij drzwi i w miarę możliwości zablokuj je ciężkimi przedmiotami (np. meble). Tak szybko jak to będzie możliwe zadzwoń na numer alarmowy 112, by poinformować służby o zaistniałej sytuacji. Jeżeli nie możesz rozmawiać, pozostań na linii i pozwól operatorowi słuchać tego, co się dzieje. Jeżeli pkt. 1 nie jest możliwy do wykonania, należy uczniów odseparować od zagrożenia poprzez zamknięcie i zabarykadowanie się w bezpiecznych miejscach na terenie szkoły.

3) Walcz. Gdy nie ma możliwości ucieczki ani skrycia się, stan wyższej konieczności obliguje wszystkich do podjęcia walki wszelkimi możliwymi metodami. Podjęcie działań przeciwko zamachowcowi: W ostateczności i tylko wtedy, gdy twoje życie jest w bezpośrednim niebezpieczeństwie, należy podjąć próbę przeszkodzenia i/lub obezwładnienia zamachowca.

Działania, jakie można podjąć w celu rozproszenia uwagi zamachowca:

- działanie na tyle agresywne na ile to możliwe w stosunku do strzelca i nie wykazywanie strachu,
- rzucanie przedmiotami i improwizowaną bronią,
- krzyki i głośnie zachowanie,
- jeśli w pewnym momencie, podejmiesz decyzję o ucieczce, należy pamiętać, by nie uciekać w prostej linii, lecz robić szybkie, nieoczekiwane zakręty,
- tak szybko jak to będzie możliwe zadzwoń na numer alarmowy, by poinformować służby o zaistniałej sytuacji. Jeżeli nie możesz rozmawiać, pozostań na linii i pozwól operatorowi słuchać tego, co się dzieje. Zawsze jednak staraj się uniknąć bezpośredniej konfrontacji ze strzelcem-zamachowcem, chyba że twoje życie jest w bezpośrednim niebezpieczeństwie i jesteś pewien, że nie ma innego sposobu by wyjść cało z sytuacji.

21. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

- 1) do czasu przybycia policji akcją kieruje w kolejności dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba,

- 2) na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne,
- 3) po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją; należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów,
- 4) przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia,
- 5) pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone lub służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji,
- 6) podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić administratora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo,
- 7) Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
- 8) opuszczając pomieszczenia:
 - zabierz swoje rzeczy osobiste (torebki, nesesery itp.);
 - pozostaw drzwi otwarte na oścież;
 - zabierz dokument z listą obecności i sprawdź obecność.
- 9) identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

Jak powinieneś zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby”:

- 1) podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” zastosuj się do poleceń policji;
- 2) ciekawość może być niebezpieczna- jak najszybciej oddal się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze informuj o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę;
- 3) po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji niezwłocznie udaj się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniami administratora budynku lub wskazaniami upoważnionych osób;
- 4) w przypadku włączenia parkingu dla pojazdów w strefę zagrożenia, nie ratuj swojego samochodu- życie jest ważniejsze.

22. Zasady postępowania po otrzymaniu podejrzaną przesyłki

- 1) Po czym poznać podejrzaną przesyłkę:
 - stempel lub nazwisko nadawcy jest nieznanе odbiorcy, nie oczekiwaliśmy przesyłki z podanego miejsca;
 - brakuje nadawcy;
 - jest uszkodzona;
 - na opakowaniu są nakłucia, nacięcia plamy;
 - z opakowania wysypuje się proszek lub wycieka nieznaną substancją;
 - wydziela dziwny zapach (szczególnie zwrócić uwagę na zapach migdałów, lub marcepanu);
 - wydobywają się podejrzanе dźwięki;
 - na przesyłce znajdują się odręczne napisy w podejrzanym stylu;

- jest podejrzenie ciężka w stosunku do wymiarów;
 - namacalnie wyczuwane są kable, proszek, granulki lub substancja galaretowata.
- 2) Do czasu przyjazdu odpowiednich służb należy postępować zgodnie zaleceniami:
- nie otwieraj przesyłki;
 - połóż ją na gładkiej powierzchni;
 - zabezpiecz miejsce/pomieszczenie przed innymi osobami;
 - nie przemieszczaj paczki, pozostaw ją w miejscu;
 - natychmiast powiadom Policję i Straż Pożarną;
 - pozostań do dyspozycji służb, udzielając im niezbędnych informacji.
- 3) W przypadku gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera jakakolwiek rzecz w formie stałej lub płynnej, pamiętaj:
- nie naruszaj zawartości przesyłki;
 - umieść całą zawartość przesyłki w worku plastikowym a następnie szczelnie go zamknij;
 - dokładnie umyj ręce;
 - sporządź listę osób mających kontakt z przesyłką;
 - oddal się na min 10 m. a w przypadku pomieszczenia po prostu je opuść;
 - zamknij okna, wyłącz urządzenie wentylacyjne i klimatyzacyjne;
 - niezwłocznie powiadom Policję i Straż Pożarną.

23. Procedura współpracy z instytucjami zewnętrznymi.

- 1) Do ZSS mogą być zapraszane stowarzyszenia i inne organizacje (z wyjątkiem partii i organizacji politycznych), których celem statutowym jest działalność wychowawcza, rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej w szkole.
- 2) Nauczyciele lub nauczyciele wychowawcy zapraszający instytucję zewnętrzną powinni wystąpić do dyrektora szkoły o zgodę na zaproszenie takiej instytucji.
- 3) Decyzja o nawiązaniu (kontynuacji) współpracy szkoły z instytucją poprzedzana jest wystąpieniem dyrektora szkoły, w formie zapytania, do kierownika danej instytucji. Zapytanie powinno zawierać:
- a) określenie problematyki przedsięwzięcia;
 - b) proponowany termin realizacji;
 - c) formę realizacji;
 - d) cele przedsięwzięcia ;
 - e) określenie technicznych środków realizacji, będących w dyspozycji szkoły.
- 4) Decyzję o przyjęciu oferty podejmuje dyrektor szkoły, przesyłając stronie zainteresowanej informację zwrotną.

24. Postępowanie dyrektora w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie placówki oświatowej.

1. **Podstawy prawne:** Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich Art.4 §1, 2 i Art. 4a.

§1 „Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, szczególnie naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używania alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, policji lub innego właściwego organu”.

§2 „Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub policję”.

Art. 4a „Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub policję oraz przedsięwziąć czynności nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”.

2. Podstawowe czynności dla dyrektora szkoły:

- a) Przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków, o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym. Odnotować personalia uczestników i świadków, godzinę zgłoszenia oraz zawiadomić policję.
- b) Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji: jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informację;
 - sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników;
 - w rozmowie z pokrzywdzonym ustalić liczbę sprawców i ich dane personalne;
 - nie nagłaśniać zdarzenia.
- c) W przypadku braku wątpliwości, co do faktu zaistnienia zdarzenia, o ile jest to konieczne i możliwe, zatrzymać do czasu przybycia policji ofiarę przestępstwa i jego sprawcę (ów):
 - konieczność zatrzymania może wynikać z faktu zakończenia przez nich zajęć szkolnych bądź próby ucieczki, ukrycia skradzionych przedmiotów. O fakcie zatrzymania należy powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych. Nie należy zatrzymywać na siłę sprawcy czynu, ale w ramach swojego autorytetu spowodować, by pozostał pod opieką wychowawcy klasy lub innego nauczyciela w oddzielnym pomieszczeniu do chwili przybycia policji;
 - jeżeli sprawców jest kilku w miarę możliwości należy umieścić ich oddzielnych pomieszczeniach;
 - ofiarę należy odizolować od sprawców.
- d) W przypadku odnalezienia rzeczy pochodzących z przestępstwa lub służących do popełnienia przestępstwa należy je zabezpieczyć.

3. Zakazy:

- a) Nie należy samemu konfrontować uczestników zdarzenia, dążyć do pojednania itp.
- b) Bezwzględnie nie należy dokonywać przeszukania teczek, toreb, kieszeni.

25. Informacja na temat telefonów alarmowych.

- 999 – Pogotowie Ratunkowe
 998 – Straż Pożarna
 997 – Policja
 987 – Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego
 112 – telefon alarmowy dla użytkowników telefonów komórkowych
 0 800 120 226 – infolinia Policji (połączenie bezpłatne)

26. Instytucje wspierające działania profilaktyczne szkoły

NAZWA I ADRES INSTYTUCJI	TELEFON
PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA ul. Krakowska 38, 26-200 Końskie	41 37 23 400
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE ul. Spółdzielcza , 26-200 Końskie	41 372 84 06
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ ul. Piłsudskiego 132 , 26-220 Stąporków	41 37 41 203
KOMISARIAT POLICJI W STĄPORKOWIE Plac Wolności 1, 26-220 Stąporków	41 37 41 331
KOMENDA POWIATOWA POLICJI ul. Łazienna 12, 26-200 Końskie	997
POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA ul. Sportowa 7 , 26-200 Końskie	41 372 30 22
SĄD REJONOWY SĄD RODZINNY ul. Iwo Odrowąża 5, 26-200 Końskie	41 37 22 702
ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PROFILAKTYKI I EDUKACJI ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 65, 25 – 432 Kielce	41 331 53 13
FUNDACJA „DAJEMY DZIECIOM SIŁĘ” ul. Katowicka 31, 03-932 Warszawa	+48 22 616 02 68 +48 22 616 03 14 e-mail: biuro@fdds .
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stąporkowie ul. Piłsudskiego 132, Stąporków	

DYREKTOR
 Zespołu Szkół Specjalnych
 przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze

mgr Teresa Teper